
Boj o mozky začíná už na univerzitách

Boj o mozky začíná už na univerzitách

Česká republika si začíná uvědomovat, že v moderním světě je třeba využívat potenciálu cizinců, kteří u nás studují.

První zahraniční absolventi českých vysokých škol byli v listopadu zařazeni do pilotního projektu Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků. Projekt zahájený v loňském roce ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) má nastavit pravidla, za jakých k nám budou přicházet kvalifikovaní migranti, které česká ekonomika potřebuje. Cizinci, kteří splní podmínky projektu, budou moci požádat o trvalý pobyt za 2,5 roku (standardní lhůta je 10 let).

Dosavadní přístup českého státu k zahraničním absolventům nebyl nijak vstřícný. Studium se nezapočítávalo do období čekání na možnost požádat o trvalý pobyt (od letošního roku je dle novely zákona započítávána jedna polovina) a legislativa byla nastavena tak, aby cizinec odcestoval zpět do své vlasti.

Toto nastavení bylo poplatné i dřívější politice Evropské unie ve vztahu ke studentům, kteří dokončili v členských státech EU svá studia. Ve světle velkého odlivu vzdělaných Evropanů především do Spojených států se však od této politiky nyní upouští.

Některé země (Irsko, Francie, Německo nebo Nizozemsko) nabízejí vybraným studentům zvýhodněnou možnost získání trvalého pobytu. Česká republika se podobně rozhodla otevřít pro čerstvé absolventy ze všech zemí světa pilotní projekt, jinak doposud přístupný jen občanům Běloruska, Bulharska, Chorvatska, Kazachstánu a Moldavska.

V roce 2003 bylo mezi 274 000 posluchači českých vysokých škol téměř patnáct tisíc cizinců. Oproti roku 1999 se jejich počet více než zdvojnásobil. Největší zájem je o Univerzitu Karlovu (4500), druhá je Masarykova univerzita v Brně (1700), třetí Vysoká škola ekonomická v Praze (1500). Mezi fakultami je nejpopulárnější pražská lékařská fakulta.

Téměř polovinu zahraničních studentů tvoří Slováci. Druhou nejpočetnější skupinou jsou Rusové (téměř 400), významně jsou zastoupeni i Ukrajinci, Britové, Bělorusové nebo Vietnamci.

Podmínkou je pracovat

Pilotní projekt je určen pro cizince ze zemí mimo EU, kteří ukončili studium v loňském školním roce a zároveň si našli zaměstnání. "Najít zde práci však pro člověka s východním akcentem není snadné. I když člověk umí několik světových jazyků," říká šestadvacetiletý Shalva Amiranashvili z Gruzie, který je v Čechách již osmým rokem. Jako doktorandovi na oboru ruská a východoevropská studia Fakulty sociálních věd UK se mu nakonec podařilo najít práci v mezinárodním vydavatelství.

Podobně jako Shalva uvažuje o vstupu do projektu sedmadvacetiletá Olga Telzhnikova. Z Kyjevské univerzity přijela v roce 2000 na stipendium UNESCO, které mělo trvat pouze několik měsíců. Na Fakultě elektrotechniky ČVUT jí však nabídli možnost doktorandského studia. Před rokem začala současně pracovat v Akademii věd ČR, kde se specializuje na vývoj optických senzorů. Právě Akademie věd a další české vědecké instituce se v současnosti, a to i vzhledem k mzdovým podmínkám, bez zahraničních odborníků neobejdou.

Tato rubrika vzniká ve spolupráci s redaktory časopisu o pomaturitním vzdělávání StudentIN